

Mini tečaj slovenščine za turiste

Zakaj? Če se poleti pogosto zadržujete v središču Ljubljane, težko spregledate množice tujih obiskovalcev s fotoaparati in zemljevidi v rokah. Tako je na Centru za slovenščino kot drugi/tuji jezik Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani nastala ideja o kratkem in predvsem brezplačnem tečaju slovenščine, na katerem bi turisti dobili splošno predstavo o jeziku, se naučili nekaj slovenskih besed in fraz ter se v najboljšem primeru začeli tudi zanimati za resnejše učenje. Zato bi moral biti tečaj dovolj zanimiv, hiter in učinkovit, da se ljudem zanj ne bi zdelo škoda žrtvovati dopustniškega časa.

Projekt za uvedbo tovrstnega tečaja smo spomladi 2005 prijavili na razpis Ministrstva za kulturo za promocijo slovenskega jezika. Bil je zavrnjen, ker naj bi bilo organiziranje tečajev slovenščine Centrova osnovna dejavnost, ki jo sofinancira država, in zato zanj nismo upravičeni do dodatnih sredstev iz razpisa. V resnici se program Tečajji slovenščine financira sam, na kar smo opozorili naslednje leto pri ponovnem prijavljanju na razpis, vendar smo bili spet zavrnjeni.

Kako? Kljub temu smo se odločili, da mini tečaj z relativno nizkimi stroški tako promovira slovenščino in njeno učenje, da ga bomo finančno in organizacijsko izvajali sami. Po predstavitvi ideje se nam je naklonjeno pridružil Slovenski turistično-informacijski center, ki je ponudil uporabo svojih prostorov za izvajanje tečaja. Poleg tega, da jih uporabljamo brezplačno, so idealni zato, ker tako tečaj poteka na enem od osrednjih zbirališč turistov. Reklame za tečaj so objavljene v STIC-ovih zloženkah o prireditvah v Ljubljani (*Kam?*, *Events*) in na Centrovih in STIC-ovih spletnih straneh, še posebej pa obiskovalce obveščajo STIC-ovi informatorji. Da so govorice najboljše reklama, potrjuje dejstvo, da je skoraj polovica obiskovalcev v letu 2006 informacije dobila na STIC-u ali prek znancev.

Tečaj poteka v času turistične sezone od začetka junija do sredine septembra vsako

sredo od 17.00 do 18.30. Na njem učijo študenti slovenščine, ki se usposabljujejo za učitelje slovenščine kot tujega jezika. Osnovno gradivo so računalniška prezentacija, pripravljena na Centru za slovenščino, in izročki za udeležence. Vsebinska je vsak teden enaka: v uri in pol najprej umestijo slovenščino v širši evropski prostor, nato pa se posvetijo izgovorjavi, osnovnim sporazumevalnim vzorcem (pozdravom, predstavljanju, naročanju pijače) in nekaj podatkom o slovenski slovnici (obstoju dvojine in sklonov). Poudariti je treba, da udeleženci ne zehajo ob enoličnem predavanju, temveč navdušeno sodelujejo v komunikacijsko in dinamično zasnovanem učenju. Da ne bo pomote: mini tečaj ne dela čudežev in na njem se nihče zares ne nauči govoriti slovensko, zato poteka pouk praviloma v angleščini.

Za koga? Odziv turistov je presenetljiv. Če smo imeli leta 2005 okoli 90 registriranih udeležencev (naprošeni so, da svoje podatke vpišejo na list, vendar to ni obvezno, tako da se kdo izmuzne), pa se je letos število skoraj dvakrat povečalo, saj je skupaj prišlo 166 ljudi, kar pomeni enajst na srečanje. Ob dejstvu, da nismo namenili posebnih sredstev za reklamo in siceršnje obveščanje javnosti o tečaju, je to spoštovanja vredna številka. Če bo prihodnje leto število še naraščalo, bo zaradi obvladljivosti skupin treba uvesti več terminov ali omejiti število mest na tečaju.

Seznam 34 držav, iz katerih so prišli udeleženci v letu 2006, je pisan kot udeleženci sami: Argentina, Avstralija (9 udeležencev), Avstrija (3), Češka (2), Danska (3), Egipt, Estonija, Finska (6), Francija (5), Grčija (2), Irsko, Italija (2), Japonska (2), Kanada (5), Kitajska (2), Madžarska, Makedonija, Malta, Mehika, Nemčija (15), Nizozemska (2), Nova Zelandija (3), Poljska (9), Portugalska (5), Romunija, Slovaška (2), Srbija (2), Španija (18), Švica (5), Tajvan, Turčija (2), Velika Britanija (10), Venezuela, ZDA (23).

Večkrat pridejo tudi obiskovalci, ki v Sloveniji živijo že nekaj časa in jih pritegne ponudba brezplačnega učenja. Zanje tečaj se

veda ni smiseln, saj se na njem vsak teden ponavlja isto, poleg tega pa je obravnavana snov tako osnovna, da jo večinoma že obvladajo. Podobno velja za udeležence iz slovansko govorečih držav, ki pri razumevanju nimajo težav in se zato na gradivo odzivajo precej hitreje od ostalih udeležencev. Tako se izpostavlja potreba po možnosti brezplačnega obiskovanja daljših tečajih slovenščine, ki ne bi bila rezervirana zgolj za mlade potomce Slovencev v zamejstvu in po svetu.

O uspešnosti mini tečaja poleg udeležbe priča tudi dejstvo, da se kar nekaj njegovih obiskovalcev, seveda predvsem tistih, ki živijo v Sloveniji, odloča za nadaljevanje učenja. Na žalost je nemogoče razrešiti dilemo, ali se za jezik zanimajo zaradi mini tečaja ali pa je obisk mini tečaja posledica zanimanja za jezik. Odgovor bi lahko ponudil le obširnejši vprašalnik, ki bi ga morali izpolniti, vendar jih s tem zaenkrat ne želimo nadlegovati.

Kdo? Mini tečaj ni samo odlična priložnost za predstavljanje slovenščine tujcem, ki bi jo sicer morda le bežno opazili, temveč tudi za usposabljanje novih učiteljev slovenščine kot tujega jezika. Ker na ostalih Centrovih tečajih poučujejo samo diplomirani profesorji slovenščine, se študentje in absolventi ponavadi urijo na individualnih urah in nimajo neposrednega stika s skupino. Mini tečaj pa je za udeležence brezplačen in tako tudi študentje slovenistike tu pridobivajo

prve izkušnje z vodenjem skupin. Ker učijo po že pripravljenem gradivu, se lahko bolj posvečajo skupini in skupinski interakciji. Najprej enkrat opazujejo izkušeno lektorico pri učenju, nato pa sami poskusijo izpeljati mini tečaj. Na njihovi uri hospitira lektorica in jim nudi povratne informacije o delu. Leta 2005 so na mini tečaju učili štirje absolventi, od katerih sta danes dva lektorja na Centrovih tečajih, eden pa na univerzi v tujini. Leta 2006 so njihova mesta zasedli novi študentje, ki prav tako poglobljajo stike z delom Centra za slovenščino.

Zakaj še? Glede na veliko zanimanje tujcev za mini tečaj slovenščine, glede na njegovo vedno izrazitejšo prisotnost v turistični podobi slovenske prestolnice (tečaj bo vpisan v novi izdaji Lonely Planeta za Slovenijo, kot dosežek ljubljanske turistične ponudbe pa ga izpostavlja tudi STIC), glede na njegovo uspešnost in tudi glede na nasmejane obraze udeležencev ter aplavz, s katerim se ura praviloma zaključí, bomo z njim nadaljevali tudi to sezono. Poiskati nameravamo nove vire financiranja, ki bi nam omogočali razširitev te turistično in promocijsko vsekakor zanimive dejavnosti, smiselno pa bi bilo razmišljati tudi o izvedbi podobnih tečajev v drugih turističnih krajih po Sloveniji.

Mojca Stritar
Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta,
Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik
mojca.stritar@guest.arnes.si